KIKKERTEN

VEKST MED LUND GRENDELAG

Nr. 2 oktober 1990

FORSIDEBILDET

Lund IL's badstue ved idrettsplassen. Peder Ødegård til v. og Jøran Lund til h. Bildet er tatt i 1952 og tilhører Halldis Johansen.

LUND HUSMORLAG STARTET 1948

Av Halldis Johansen

Marie Nordsjø var formann i laget. Det første ho prøvde å få til, var ei håndarbeidsstue for barn. Det var ikke lenge etter krigens slutt, så det var lite å få tak i av stoffer og garn enda. Men alle hadde nok noe med hjemmefra. Gutter og jenter var med, noen sydde kaniner og noen strikket. Men guttene ble nok lei av den slags håndarbeide. Ongene var snille og medgjørlige. Tror de husker de satt i skolen og sydde og strikka.

Men så fikk Marie lyst til å få til et sykurs på Lund. Ho søkte så Husmorforbundet og fikk da til svar at sykurs måtte det bli, men det måtte være minst ti elever for å få bidrag til kurset. Der var flere i bygda som syntes det var fint å få til et sykurs. Mange meldte seg på. Det ble så mange at det ble elever til to kurs. Lærerinne var Solveig Lund fra Formofoss. De som meldte seg til første kurset var: Martha G. Lund, Fridhild Eiden, Fridhild Rørmark, Alfhild Lund, Åse Lund Storø, Gerd Guntvedt, Jenny Guntvedt, Anna Normann, Jorid Grøtting, Hildur Flosand og Halldis Johansen.

Husmorlaget fikk leie den største stua hans Petter Rønningen for å holde kurset i, og der var det godt rom. Ti damer med hver sin symaskin og hvert sitt sybord, samt et stort bord for å risse på, trengte god plass.

På kurset ble der sydd kjoler, skjørt, bukser, skjorter og undertøy, samt brudekjolen til Alfrida Otterbekk. Alt av god kvalitet.

Da kurset var slutt, hadde vi utstilling så folket i bygda skull sjå det vi hadde gjort. Avskjedsfesten ble trivelig. Der var sketsjer, prolog og en sang som to av elevene hadde skrevet. Der var også bevertning. Prologen er kommet på avveie etter 41 år, men sangen lever. Her er den:

I

Et sykurs der holdtes i Rønningen's stu
Tyrolleri Tyrollera
Til kurset der meldte seg frøken og fru
Tyrolleri Hurra
Med målbånd og vinkellinjalen vi dro
Vi rissa og klipte, vi prata og lo
Tyrolleri Tyrolleri Tyrolleri Hurra

II

Vi sydde oss kjoler, både røde og blå
Tyrolleri Tyrollera
Men striperne dem tok vi ofte på skrå
Tyrolleri Hurra
Men fantasierne dem måtte vi ha
når tøiet var litet, for det gikk så bra
Tyrolleri Tyrolleri Tyrolleri Hurra

III

Nu har vi på kurset gått tida vi ska
Tyrolleri Tyrollera
Med syinga er vi blitt riktig bra
Tyrolleri Hurra
Og nu reiser atter Solveig fra oss
hun setter nu kursen imot Formofoss
Tyrolleri Tyrolleri Tyrolleri Hurra

IV

Nu sier vi stor takk til lærerinna vår
Tyrolleri Tyrollera
En takk i fra oss som på sykurset går
Tyrolleri Hurra
En takk vil vi gi deg fordi du er grei
Vi ønkser deg lykke på hele din vei
Tyrolleri Tyrolleri Tyrolleri Hurra

INSTALLASJON

Har du planer om å BYGGE eller MODERNISERE?

Kontakt en av våre avdelingskontor for planlegging, overslag og anbudsregning.

NTE

NORD-TRØNDELAG ELEKTRISITETSVERK

De som var med på sykurset. Fra v.: Fridhild Rørmark, Jenny Guntvedt, Gerd Guntvedt, Anna Normann, Fridhild Eiden, lærerinne Solveig Lund, Hildur Flosand, Åse Storø, Martha G. Lund, Jorid Grøtting, Halldis Johansen og Alfhild Lund. Bildet er utlånt av Halldis Johansen.

PROSJEKT VED LUND SKOLE - BARN HJELPER BARN

I samband med årets innsamlingsaksjon på fjernsynet fikk skolen tilsendt brosjyrer om "Operasjon 4 - 6" fra Redd Barna.

Elevene i sjette klasse fikk i oppgave å lese denne brosjyren på sin ukeplan i kristendom. De tok noe motvillig fatt på denne lesingen, men i løpet av timen ble de "tent" på å gjøre noe for barn som har det vanskelig.

De fikk med seg fjerde og femte klasse og de ble enige om å være med på et gatebarnprosjekt i Sri Lanka. De diskuterte opplegget seg i mellom og gledelig nok kom de fram til at de ville jobbe for pengene istedet for en innsamlingsaksjon. De må tilsammen tjene kr. 80,- pr. måned. Dette er nok til å holde et barn i Sri Lanka med mat, klær og et sted å bo.

Skolen tok kontakt med Redd Barnas hovedkontor og det ble avtalt at elevene skal sende penger hver måned fra september til mai.

Elevene har laget en plakat og satt opp på oppslagstavla (ved butikken) over de tjenestene de kan yte. Her er noen eksempler:

Barnepass, bilvask, vedstabling, snømåking og å gå ærend.

De er svært rimelige i sine krav til betaling: Bilvask kr. 20,-, barnepass pr. time kr. 10,- osv. Så om noen betaler litt "ekstra", ville det være flott.

Vi har noen ivrige elever ved Lund skole, og vi syns det er et flott prosjekt de tar del i. Vi håper derfor at dere i grenda har bruk for disse jobbelystne elevene. Dere kan ringe og bestille hjelp hos:

Frank tlf. 98933, Rita tlf. 98950, Torunn tlf. 98945, Arnt tlf. 98929, Erlend tlf. 98958, Svein Inge tlf. 98957 eller skolen tlf. 98915.

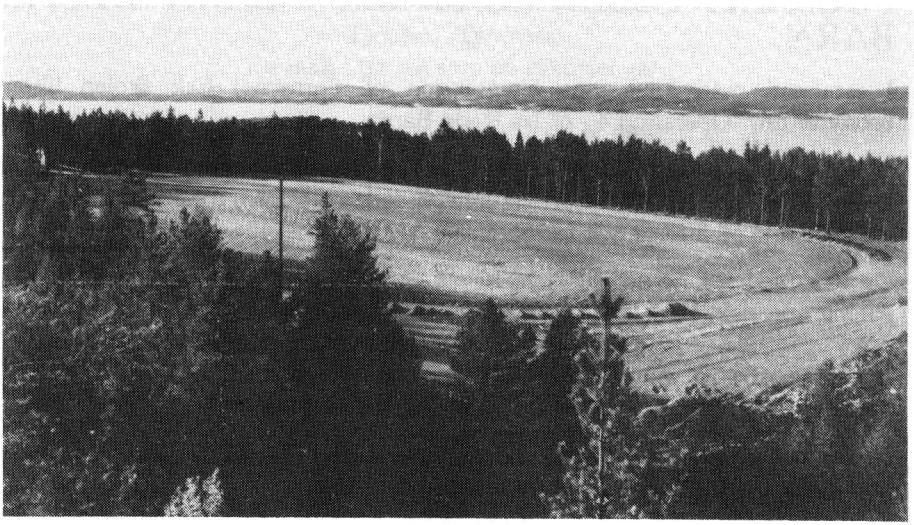
Ta en kikk på plakaten deres - dere finner sikkert noe dere trenger hjelp til.

Hilsen oss på skolen.

BANEN SNART FULLFØRT

Av Rolf Jensen

Baneanlegget til Lund IL begynner nå å bli delvis ferdig. Pr. i dag er fotballbanen klargjort for isåing. Planen var å så nå i høst, men siden den ble så sent ferdig tør vi ikke å så nå. Vi lar heller såingen vente til våren. Men løpe-

Baneanlegget slik det så ut i slutten av september. Foto: Rolf Jensen

banen blir ferdig nå i høst. Den kan snart benyttes av store og små trimmere.

I løpet av høsten skal arbeidet med reising av redskaps- og tidtakerbu starte, så det blir anledning til mere dugnadsarbeid. Til nå er det nedlagt 818 vanlige dugnadstimer pluss 167 timer med traktor og mann. Dette er mye arbeid fordelt på få folk, av den grunn har det vært null aktivitet innen friidrett og ellers en laber innsats for inntektsbringende arrangementer.

Lagets økonomi er meget dårlig nå p.g.a. den dårlige aktiviteten som har vært. Det er kun baneanlegget og o-gruppa, med sine øremerkede midler, som har penger.

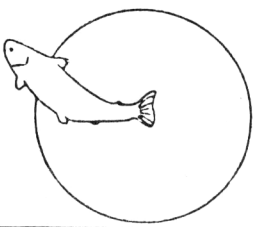
RETTING

Retting til teksten til brudebildet fra Smines på s. 22 i nr. 1/90.

Navnet Salamon Bendiksen Skjærvik er feil. Hans rette navn er Bendik Johannessen. Han er sønn av Johannes Bendiksen Salsnes og hustru Ellen Martha Mentsdtr. Smines.

En sikker leverandør

av kvalitetssmolt

KVERNVIK

SETTEFISK A/S

7817 Salsnes – Tlf.: (077) 86 333

TIL KIKKERTEN !

Mange ganger har vår mor, Halldis Johansen, sendt innlegg til **KIKKERTEN**. Nå vil vi sende en overraskelse til henne og far, gjennom denne "bygdakosen".

Vi som har flytta ut, syns sikkert det er enda mer stas enn de som bor på stedet, når den lille **KIKKERTEN** ligger i postkassa.

Når vi dør er det ofte at noen skriver om oss, hvor snill og grei vi har vært - - -. Ja, vi blir rost opp i skyene, det er både velment og greitt, men hvorfor ikke la de snille menneskene se det selv, mens de lever?

Vi har selv en far og en mor som fortjener det. Fra vi var små kan vi huske dem som vidunderlige snille foreldre, noe de fortsatt er. De skapte en heim for oss, der det var glede, der humøret alltid var på topp. Sure miner var det lite av, selv i de tider da det var mindre å "rutte med" enn i dag. For da sa de bare: "Det blir da alltid en råd".

Mor var oppe grytidlig om morgenen for å få det varmt og godt til vi andre kom opp. Da var også frokostbordet dekket. Far var også en morgenfugl som likte å ha god tid og vi hørte dem prate og kose seg over kaffekoppen før far gikk på jobb. Far var en sliter av det rette slaget og gledde seg til hver arbeidsdag. Uansett, om været var godt eller dårlig, gikk han på jobb med et smil og et "Ha det bra da mor".

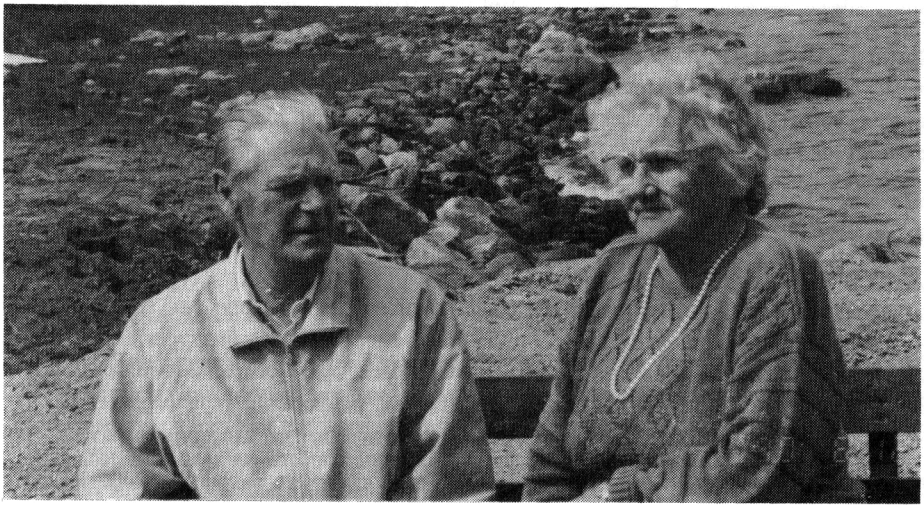
Vi ungene som var så heldig å ha en slik heim har bare gode minner, men har vi satt stor nok pris på det?

Lørdagskvelden var høydepunktet i uka. Det ble litt ekstra kos og far tok frem trekkspillet og spillte den ene gammeldansen etter den andre. Og var det god musikk på radioen, hendte det ofte at far og mor tok en svingom på stuegulvet. Ja, slik var deres måte å glede seg på. De var aldri borte fra oss og vi var aldri redde og usikre. Vi hadde en glad heim, men bestemte regler å gå etter.

Barnebarn og oldebarn, ble det etter hvert, men "mor og far" er dere til alle. Tradisjon ble det også at dere laget en førjulskveld for de og da skulle de overnatte hos dere, for da ble det seinkveld. Dere og barna laget julepynt, gaver, julekort, m.m. En herlig kveld, som ungene setter stor pris på, hvert eneste år. De av ungene som er blitt voksne, snakker enda om den tradisjonen og har bedt oss fortsette med den, noe vi også gjør. Jula kom og gikk, men den dagen juletreet skulle kastes, var mor på'n igjen. Barneselskap for alle da også, med julegodt, sjokolade og kaker. Far spillte julesanger på trekkspill og det ble gang rundt treet, før barna høstet det.

Godt gjort av dere å følge opp barnebarn og oldebarn på denne måten.

Dere har strevet et helt liv med jobb og atter jobb, men livsmot og humør er ikke forsvunnet, selv om det har vært tøfft til sine tider. Vi ongan er glad for at dere har det så godt og fint i den heimen dere i fellesskap har slitt for. Dere liker ikke å bli omtalt med skryt, men vi gjør det lell vi.

Halldis og Asbjørn Johansen ved fergeleiet på Lund sommeren 1990.

Vi valgte KIKKERTEN. Var vi ikke smart? Mange fine opplevelser hadde vi heime og mange artige turer sammen.

Håper dere fortsatt får mange fine år.

Hilsen Borgny, Eli og Kari

BOLIGHUS
TURISTANLEGG
KONTOR
FORRETNING
RESTAURERING
AREALPLANLEGGING

PÅ TUR MED FYLKESBILENE

Av Jorid Grøtting

En del av medlemmene i Lund og Salsnes pensjonistlag reiste på tur med Fylkesbilene mandag 13. august og målet var Espedalen fjellstue.

Startet fra Lund klokken syv om morgenen og det ble tatt på passasjerer flere steder sørover. Første stopp for noe til livs var Steinkjer, hvor Sigmund med flere serverte kaffe og nystekte vafler. Der fikk vi også med oss Sigrid, som skulle guide oss på turen.

Siste stopp for henting av passasjerer var Trondheim. Neste stopp var som vanlig vertshuset "Høvdingen" på Melhus, hvor vi fikk servert lunsj. Etter ca. en times stopp, kjørte vi videre sørover E6. Været var fint.

En stopp for fotstrekk ble det på Hjerkinn, hvor en del var oppe ved minnestøtta og tok bilder. Turen over Dovre gikk greit, med noen småstopper i det fine været. Kjørte ned til Vinstra, før vi tok av til Skåbu og videre til Espedalen, hvor vi var ca. kl. 19 (7) om kvelden. Fikk utlevert nøklene til romma, så vi fikk ordnet oss litt før middag. De fleste var tidlig i seng etter en lang dag.

Etter frokost neste dag var det omvisning, med kåseri av verten, i fjellkirka på Espedalen. Resten av dagen var noen ute å gikk, mens andre bare slappet av.

Dagen etter var vi på langtur. Kjørte ca. 25 mil, så vi fikk se mye. Verten på Espedalen var med som guide, så vi fikk mye historier, både fra før og nå. Vi kjørte Jotunheimveien og over Valdresflya frem til Bessheim, hvor vi spiste lunsj. Videre kjørte vi ned Heidalen og Peer Gyntveien frem til Espedalen, hvor det var tid for middag.

Tredje dagen var vi i Skåbu kirke, hvor og verten fortalte mye interessant for oss. Det var en gammel kirke av tømmer, med mye fin treskjæring, spesielt altertavla. Derfra dro vi videre til Breistulen, hvor vi fikk servert kaffe og rømmevafler. Været var ikke det aller beste, så vi fikk ikke se så langt innover i fjellheimen, men det var en fin tur lell.

Etter middagen siste kvelden hadde vertskapet oppvisning i gammeldans for oss. Forøvrig var det jo dans hver kveld, for de som var spreke nok til å ta en svingom.

Den morgenen vi reiste var vi tidlig oppe, da det var frokost klokken syv og avreise klokken åtte. Været var litt grått, men jo lengre nord vi kom, jo bedre ble det. Første stopp for mat var "Dovregubbens hall", hvor vi fikk servert kaffe og rømmevafler. Tid til en handletur i souvernirbutikken ble det også.

På Dombås ble det også en kort stopp. Likedan på Oppdal. Været var fortsatt fint, nesten for varmt å kjøre buss, men det gikk da greit.

Som vanlig ble det stopp for lunsj på "Høvdingen", Melhus. Første stopp for avstigning var Trondheim, og videre i omvendt rekkefølge fra der vi startet.

Alt i alt hadde vi en fin tur, med flink guide og sjåfør, så en takk til dem.

Alle eldre som er så pass friske og har anledning, skulle ta seg en slik tur. Så har de noe nytt å tenke tilbake på når vinteren kommer med lange mørke kvelder.

BYGDEBORGA I FJÆRANGEN

Av Trygve Lund

Om dette skriv Jørn Sandnes i Namdalens historie til år 1600, utgjeve av Namdal Historielag 1965:

"--- Festningen er en fjellknaus som skyter fram som et nes innerst inne i Trongfjorden, ca. 50 m høg og stupbratt på alle sidene, unntatt på sørsida. Oppgangen her har vært sperret av to parallelle murer, 20 - 25 m lange, nå ingen steder mer enn en meter høge. Oppe på høgste knausen på toppen har det også vært en mur."

Etter omtale av andre bygdeborger i Ytre Namdal, held Sandnes fram: "Både Steinstinden - Mannatinden på Leka og Steinsfjellet på Jøa ligger slik til at folk fra flere, kanskje alle de gardene som den gangen eksisterte på hver av de to øyene, kunne ty dit når fiender truet. Derimot er borgene plassert så lite strategisk som mulig, når vi husker at en fiende naturligvis måtte komme sjøvegen.

Det samme gjelder i høg grad Festningen i Fjærangen, som ligger avsides til i forhold til gammel ferdsel og bygd. Eldste garden i traktene ved Fjærangen må være Lund, som gjerne kan gå tilbake til folkevandringstida (400 til 600 år etter Kristi fødsel).

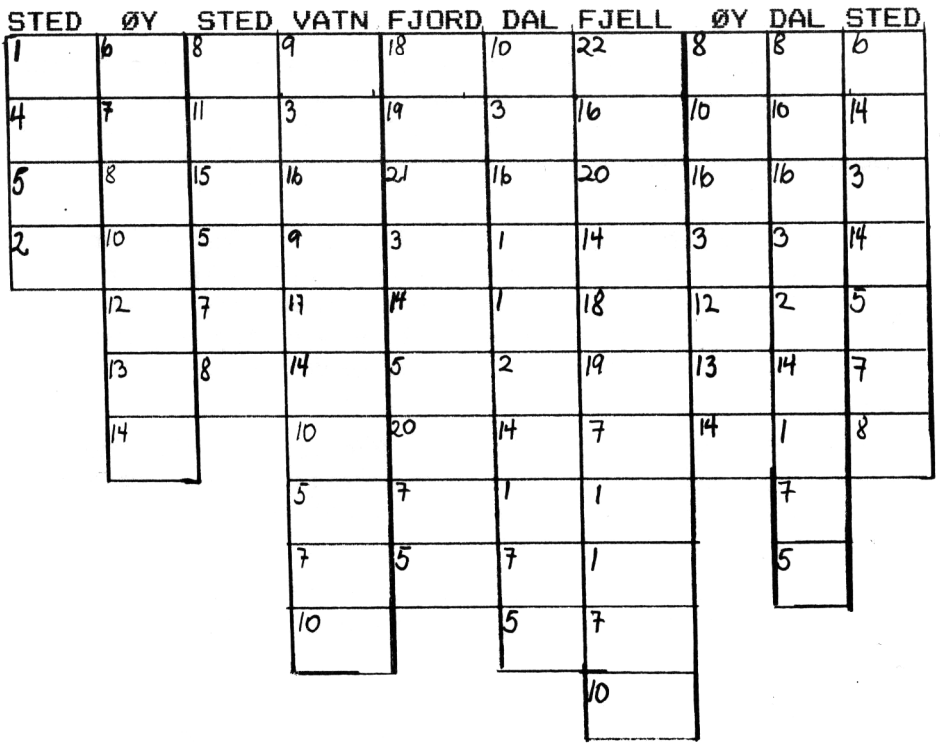
Det er notert gravhauger flere steder ved fjorden, både på sjølve Lund, Hestøya, Ospvika, Lundsaunet, Haraneset og Smineset, slik at det kanskje alt mot slutten av eldre jernalder har vært ei lita grend her.

Og disse gardene må det vel være som har bygd borgen og hatt den til tilfluktssted i urolige tider. Både her og på Vikna finner vi det lite trulig at det gardssamfunnet vi må se som bakgrunn for bygdeborgene, går særlig mye lenger tilbake i tida enn til omkring midten av første årtusen e. Kr. Forts. s. 12

BARNESIDER.

RUTEORD MED TALLKODER

Tallene er kode for hver bokstav. Hvert tall står for samme bokstav. Alle ordene er lokale stedsnavn. Har du først greid ett, går de andre lettere. 1 = L, 2 = D, 3 = R, 4 = U.

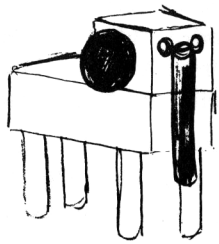

L A G E T F A N T A S I D Y R

Hver dag kaster vi mange ting som f.eks. esker, doruller, eggekartonger, korker, tomme tråd-snneller, beger og mye mer. Med litt fantasi, lim, farger og tålmodighet kan vi lage mye fint av dette. Kanskje en hel dyrehage.

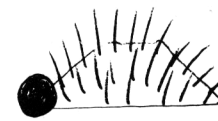
Dere ser noen eksempler på hva en kan lage, men dere kan sikkert lage mange andre slags dyr. Prøv en dag du ikke har noe annet å gjøre.

Dersom dere lager noen dyr dere liker godt, er vi i Kikkerten interessert i å se dem. Kanskje kan vi vise dem fram i et annet nummer av bladet.

Elefant av melkekartonger, doruller, to knapper og litt papp. Farg elefanten med plakatfarge.

Piggsvin av eggekartong, cellvattkule og tann-pirkere.

Kylling av eggekartong, cellvatt-kuler og fjør. Hane av dorull, kartong og silkepapir.

Slange av eggekartong, knapper, piperenser og hyssing

Johan Edvard Lund ved restene av murene på Festningen ved Fjærangen, fotografert av konservator Th. Petersen i 1929.

"Mod Fosnæs er Lund, eller en nye rydning af benævnte Gaards Mark, Fierangen kaldet, beliggende norden for Salvandet, uden for den Arm af Folden, som kaldes Opløe-Fiorden, den første Gaard i bemeldte Giæld, hos hvilken sees en opkastet Skandse eller et Brøst-Værn, nu forfaldet."

Fra "Reise som gjennem en Deel af Norge i de Aar 1773, 1774, 1775 paa Hans Majestets Kongens bekostning er gjort og beskreven af Gerhard Schøning."

Omtrent slik må vi da tenke oss at bygdeborgene har vært brukt:

Folk på gardene omkring får rede på at fiender eller røverflokker er i farvannet - kanskje har det alt den gangen vært en slags varslingssystem, varder eller annet. De samler sammen menn, kvinner, barn og tjenerskap, tar med seg det de kan av mat og rørlig gods, kanskje også krøtter, og kommer seg opp på borgen.

Her er de bra sikre for liv og gods. Selv for en overmektig fiende er det uråd å komme opp den bratte fjellsida, når den til overmål er sperret av steinmurer og felte trær på sine steder og når forsvarerne lar det regne med kuppelstein.

Så får borgmannskapet innrette seg som best det kan der oppe, holde utkikk og håpe på at ufredsflokken drar bort igjen."

Å DRA TE LUND PÅ HØSTTUR - DET E KULTUR

Brukere og ledsagere ved Nærøy Sykeheim hadde utflukt til Lund 13. september 1990. Lund og Salsnes pensjonistlag hadde på forhånd sagt seg villig til å ta imot oss på grendehuset og sørge for mat og underholdning på denne dagen - noe som viste seg å ikke bli gjort til skamme.

Med tre fulle biler dro vi avgårde på formiddagen og ferga loste oss trygt over fjorden til bestemmelsesstedet.

Medlemmer av pensjonistlaget tok vel imot oss på grendehuset og vi inntok et dekket festbord der vi fikk servert nydelig lapskaus.

Folk i nærmiljøet var invitert til ettermiddagskaffe. Praten gikk lystig og kaffe og blautkak ble fortært i stor monn.

Pensjonistlaget sørget for underholdning. De hadde startet ei sanggruppe akkompagnert av trekkspill og gitar. Sang og musikk går jo rett i alles hjerter og vil for ettertid bli til stor glede for dem selv og ikke minst for publikum.

Tida gikk fort - ja så alt for fort, som det ofte gjør i festlig lag. Heimreisa stod for tur - vi inntok våre plasser i bilene og ferga tok en oppkvikka gjeng tilbake til Hofles. Etter en kort biltur var vi igjen tilbake til sykeheimen.

Hjertelig takk til Lund og Salsnes pensjonistlag, som tok imot oss og stelte i stand til en hyggelig dag - en stor innsats innen eldreomsorgen.

Det er godt å få dra på turer og få impulser utenfra - vi gleder oss lang tid i forveien og lever på minner i ettertid.Vi tar gjerne imot invitasjoner fra andre lag og foreninger i kommunen og "e slættes itj tong å be".

Hilsen brukere og ledagere v/Nærøy Sykeheim

Øivind Johansen a.s
NAMSOS - (077) 72 434 - 73 855

Byens største utvalg i CD-plater og spillere!

SERVICE-Mat
– for dine daglige innkjøp

LUND HANDEL
TELEFON (077) 98 966

DIVERSE DAGLIGVARER — TIPPING
LOTTO — PENGELOTTERIET

FØDTE

28. aug. 1990

Gutt

Foreldre:

Trude Kongsmo og Rune Ingebrigtsen

DØDE

20. aug. 1990

Edith Sonja Grøtting
f. Bårdevik 11. mai 1928

SJELDENT GRAVFUNN PÅ LUND ?

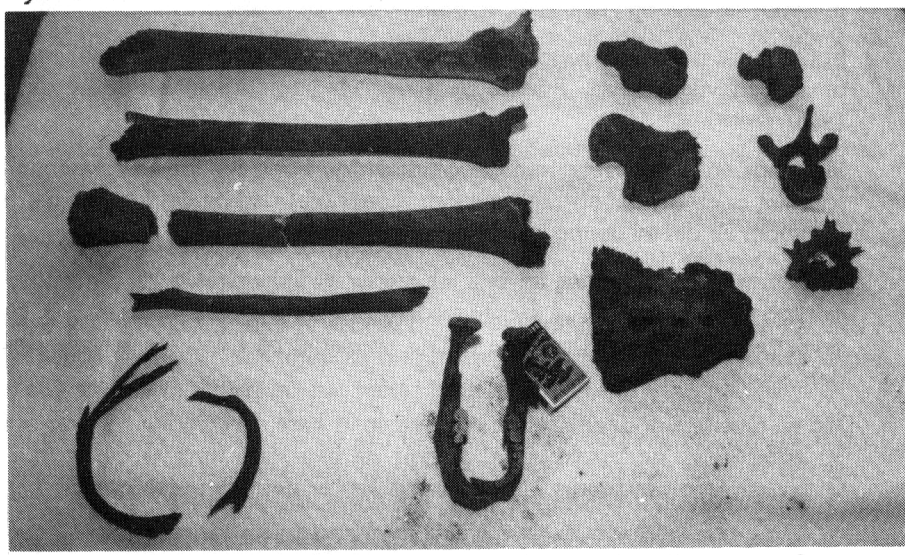
Av Harald Grøtting

Tirsdag 24. april i år, da han holdt på å grave en grøft i merket mellom Alexanderstu'n og Litjenget, fant Kolbjørn Otterbekk deler av et menneskeskjelett nedgravd i jorda.

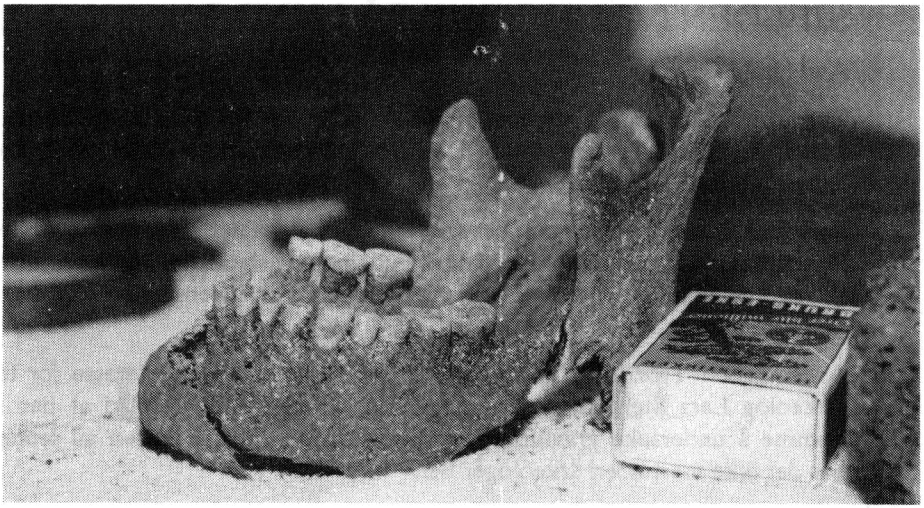
Kjevebeinet med noen godt bevarte tenner, halebeinet, ryggvirvler, ribbein og leggbein ble tatt opp av jorda. Det såg ut som om skjelettet låg i jorda i sittende stilling. Kolbjørn har senere også funnet noen metallgjenstander i grøfta, bl. a. noe som ser ut som en båtsøm.

Arkeologer i Trondheim ble kontaktet og de fattet straks interesse for funnet. Arkeolog Lars Stenvik sa den gangen til Namdal Arbeiderblad at han skulle komme å undersøke gravfunnet nærmere. Men ennå, i slutten av september, har det ikke vært noen arkeologer her.

Stenvik mente at det er sannsynlig at skjelettet stammer fra jernalderen. Arkeolog Kari Støren Binns, også fra Universitetet i Trondheim, mente at det ikke er usannsynlig at man ved nærmere undersøkelser gjør flere skjelettfunn i samme område. Vi venter spent på hva en slik undersøkelse vil frambringe av nye funn.

Disse skjelettrestene ble funnet i Sandvika på Lund i april i år. Vi ser kjevebein med tenner, halebein, ryggvirvler, leggbein og ribbein. Foto: Harald Grøtting

Kjevebeinet med godt bevarte tenner. Foto: Harald Grøtting

Så lenge en arkeologisk undersøkelse ikke er foretatt kan man bare spekulere i hva som skjuler seg i skjellsanden i Sandvika.

For å gjøre noen antagelser syns jeg det er nærliggende å sammenligne med et funn i Sandvika på Jøa. Funnet ble gjort i 1963 og arkeologisk undersøkt 1963 - 1966.

Det finns en del litteratur om dette funnet, og siden det for en "uvitende" ser ut som det er en del likhetstrekk mellom funnet på Lund og det på Jøa, har jeg gått igjennom en del av denne litteraturen.

En nærmere begrunnelse for hva jeg mener er likhetstrekk: 1. Funnstedene har samme navn, Sandvika. 2. Begge steder er funnene gjort i skjellsand. 3. Noen av skjelettene på Jøa var i sittende stilling, skjelettet på Lund var sannsynligvis også det.

Jeg vil presisere at denne sammenligningen er bare spekulering fra min side, bare en arkeologisk undersøkelse vil gi svar på hva slags funn vi har med å gjøre. Opplysningene om funnet i Sandvika på Jøa er derimot reelle nok og hentet fra litteratur om dette.

Sitat fra Norges Historie, bind 1, s. 421, utgitt av J. W. Cappelens Forlag A/S, 1976:

"Det nordafjelske Norge skiller seg i sin gravskikk fullstendig fra Finland, Sverige

og Øst-Norge, hvor branngraver var nesten enerådende i merovingertiden (570 - 800 e. Kr.). Kontakten med Vest-Norge og Danmark har vært større, og kanskje har det eksistert felles idéer om rituale ved gravleggelse og livet etter døden. De døde ble som regel lagt utstrakt i kisten, men som et kuriosum kan nevnes en gravplass på Sandvik på Jøa utenfor Namsos. I en sandbanke ble det avdekket hele 23 graver fra merovingertid og vikingtid. Gravene bestod av groper i bakken omkring én meter dype, og i disse var de døde plassert sittende på huk. Det er en foreløpig enestående begravelsesmåte, men det finnes antydninger om lignende funn andre steder i landet."

Sitat fra Namdalens historie til år 1600, av Jørn Sandnes, s. 216, utgitt av Namdal Historielag første gang 1965:

"Foruten de vanlige gravhaugene og røysene fins det andre slags gravanlegg. Svært gamle tradisjoner har gravlegginga under flat mark. Slike flatmarksgraver er hittil lite kjent fra Namdalen. Som merkverdighet nevner vi et nyfunnet gravfelt i Sandvika på Jøa, der flere skjeletter ble funnet nedsatt i gropformete graver i en skjellsandbanke. I hvert fall i ett tilfelle har den døde blitt gravlagt i sittende stilling. Dette feltet, som skriver seg fra 700-tallet, er visst ellers uten paralleller i Trøndelag."

Den mest inngående beskrivelsen av funnet, som jeg har lest, er skrevet av Sverre Marstrander i en artikkel i Årbok for Namdalen 1978, s. 8 - 29, utgitt av Namdal Historielag. Marstrander er arkeologen som stod for utgravingene og artikkelen heter: Sandvikgravfeltet på Jøa med "sittende lik".

Marstrander skriver at man i alt fant 24 graver i Sandvika på Jøa og konstaterer "at i alle de 5 graver som med sikkerhet kan sies å være urørt, har liket opprinnelig sittet i bunnen av gropen. Sannsynligheten taler for at dette har vært et gjennomgående trekk ved gravskikken over hele feltet."

Han skriver videre: "Det materiale vi har idag gir oss grunn til å tro at de eldste gravene på feltet går tilbake til senere del av 600-årene og at de yngste går ned i begynnende vikingtid. Selv med en meget forsiktig vurdering må vi kunne regne med at gravplassen i hvert fall har vært i bruk en 150 år.

Feltet på Sandvik er som vi vil ha sett først og fremst merkelig ved sin gravskikk: gropformete flatmarksgraver med skjelettbegravelser hvor den døde er satt ned i sittende stilling. Hverken fra trøndersk eller nordnorsk materiale kjenner jeg sikkert dokumenterte eksempler på en slik gravskikk, for den saks skyld heller ikke fra resten av landet. Så vidt jeg kan skjønne foreligger det bare to muligheter: vi har å gjøre med en innovasjon, et selvstendig oppstått fenomen, eller med en gravskikk hvis opphav må søkes annetsteds. Med tanke på den konservatismen som alltid har preget menneskene i deres syn på alt som har med

dødeomsorg å gjøre, vil man vel neppe velge det første alternativ før alle andre forsøk på forklaring har vist seg ikke å føre frem Det er da ett forhold som det kan være verd å ha for øye. Den betydning jernaldersbygden på Jøa fikk som lokalt sentrum i merovingertid og vikingtid har sin bakgrunn i de gode havnemulighetene, blant annet i Fosnesvågen, og i den gunstige beliggenheten hvor handelsveier til sjøs og til lands møttes. En utløper fra den gamle kommunikasjonslinjen mellom Midt-Sverige og Namdal førte videre langs Namsen ut fiorden til Jøa, hvor den krysset hovedferdselsveien langs kysten. Den rike båtgraven på Fosnes på Jøa som Per Fett grov ut i 1933 illustrerer nettopp disse forbindelsene østover. Det merkeligste stykket i hele funnet er et høvrebeslag av bronse, funnet ombord i båten. Et beslag av praktisk talt identisk form fra 9. årh. eller senest tiden omkring 900, er kommet for dagen i grav Vla i Tuna i Uppland.

Kan det tenkes at den merkelige gravskikken med sittende lik har sammenheng med østlige kulturforbindelser? Foreløpig har vi ingen holdepunkt for en slik teori, vi kan bare håpe på at nye funn kan kaste lys over problemet."

Jeg håper at funnet her på Lund kanskje kan gi flere svar på arkeologenes spørsmål. Vi får tro at man snart kommer for å undersøke funnet nærmere.

NYHET FRA 1/3-90

STARTkonto

9,5 %

FOR DEG MELLOM
0-18 ÅR

SPAREBANKEN
MIDT-NORGE

Klubbaviser • Medlemsblad • Sirkulærer • Reklametrykk
• Hurtig levering
• Ta kontakt med oss
• Ring (077) 72 322-72 035
– eller be om et besøk

HOJEMGRUPPEN A.S

HOJEM gruppen as

Postboks 337 - 7801 Namsos - Tlf. (077) 72 322 - Fax. (077) 71 822

DETTE BLADET ER SKREVET OG REDIGERT
MED DATAUTSTYR, LEVERT AV

Karoliussen * Libris

Havnegt. 19, 7800 Namsos, tlf. 72080/72081

CENTRUM BIL AS
6650 SURNADAL
073-61 966

HANS & HENNES
FRISØRSALONG

Innehaver:
Anne Marie Amdal

ORD OG UTTRYKK

Vi har flere uttrykk som Jon Smines har samlet på lager, noen følger her:

- Det e mang måta å flå skinnet tå katta på, men det e bærre ein som e lættvintast.
- Nordvind e kaill om'n kjæm rett tu bakaromn.
- Der mytji e, vil mytji spillast.
- Gæli gjort å rangt ihopsætt.
- Gæli kjørt å rangt velta.
- Det kjæm en knapardag ætt en bakardag.
- Engen eleng e så stygg æt'n itj lysi.
- Tørgråna sava itj.
- Det blø ke fenger du sker dæ i.

B	Porto

TIL

Harald Grøtting

7965 LUND

KIKKERTEN utgis av A/L Lund grendelag

Redaksjon:

Reidunn Smines	Tlf. 98958
Rolf Jensen	Tlf. 98950
Sturla Leirvik	Tlf. 98962
Harald Grøtting	Tlf. 98914

Abonnement 1990 (4 utgaver) kr. 60.-

Annonser: Annonsen kommer med i 4 utgaver og prisene pr. år er: Kr. 350.- for 1/4-s., kr. 600.- for 1/2-s. og kr. 1.000.- for 1/1-s.

Postgirokonto: 0823. 0 57 00 01

Bankgirokonto: 4467. 1 02 14 84

Returadresse: KIKKERTEN, A/L Lund grendelag, 7965 LUND